JAVA-BODE.

NIEUWS- HANDELS- EN ADVERTENTIE-BLAD VOOR NEDERLANDSCH-INDIE.

A°. 1857. Zaturdag 26 September. N°. 77

Prijs per half jaar voor *Batavia* . . . . f 12,50.
» » » » *Java* . . . . » 15,—
» » » » *Buitenbezittingen* . . » 17,50.
De betaling geschiedt vooruit. — Brieven *franco*.

De JAVA-BODE verschijnt op Woensdag en Zaturdag van elke week, voor posttijd.

De prijs der Advertentien is ZESTIG duiten voor de Vijf Woorden. Bij eerste of meerdere herhaling DERTIG » » » » Behalve het Zegel voor den Lande. Advertentien kunnen worden aangenomen tot TIEN ure's voormiddag

Bij deze Courant behoort een BIJVOEGSEL.

Bij Koninklijk besluit van den 6den Augustus 1857 no. 67, zijn benoemd tot ridders der orde van den Nederlandschen leeuw, de heeren Mr. *C. A. de Jongh*, vice-president van het hoog-geregtshof van Nederlandsch-Indie, en *A. J. F. Jansen*, resident van Menado.

Civiel Departement.

Benoemd:

Tot lid in den raad van justitie te Samarang, de officier van justitie bij den raad van justitie te Padang Mr. *C. W. H. van Schelle.*

Militaire Departement.

Verleend:

Tweejarig verlof naar Nederland, aan den apotheker der 2de klasse *. . . van Zulin.*

Marine Departement.

Benoemd:

Tot commissaris van het loodswezen te Soerabaya, jhr. *C. J. Bloijs van Treslong*, laatst 1ste gezaghebber bij de dienst der Gouvernements schoeners en kruisbooten, thans op wachtgeld en tijdelijk belast met de waarneming der betrekking van geëmployeerde bij gemeld beheer.

Venduticn

Maandag 28 September, ten 10 ure, voor 's lands kleeding- en provisiepakhuizen.

en

Wegens vertrek, ten huize van den hoogedelgestr. heer Mr. *P. Brunsveld van Hulten*, te Parapattan, op den weg naar Menteng, door *Gebr. Roselje & Co.*

Dingsdag 29 September, wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer *Olijve Loubriat*, in den Gang-Patjenongan, door *van Slooten, Morgan & Co.*

Woensdag 30 September, wegens vertrek, ten woonhuize van den weledelgestr. heer *S. G. J. H. Rijnbende*, op den weg naar Tanah-Abang, door *Cassalette & Co.*

Donderdag 1 October, à 4 pCt. vendusalaris, voor het commissiehuis van *John Peace & Co.*

Vrijdag 2 October, voor het commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*

Zaturdag 3 October, des voormiddags 10 uur, in het locaal der Beurs, door den deurwaarder *J. A. C. Helder.*

Oproeping van Crediteuren.

In de *Javasche Courant* van heden worden opgeroepen de debiteuren en crediteuren in de navolgende boedels:

Door de Weeskamer te Soerabaya: van wijlen J. *H. Reaal Polten*, *F. H. Anten*, weduwe *Barnasconie*, geboren *de Kuiper*, *M. van Weessen*, *L. P. Comblen*, *J. Das* en *J. Scholtz.*

Vertrekkende Personen.

A. H. W. de Kock. — *P. Broekman Lz.*

Aangekomen Vreemdelingen

Van den 17 tot en met 24 *September* 1857.

HOTEL DER NEDERLANDEN. *P. Esink*, van Banka. — *Bronner*, van de Reede. — *F. G. W. Thijs*, van Riouw. — *J. Brucker*, van Garnet.

HOTEL DES INDES. *W. G. Maas*, van de Reede. — *J. V. Bosch*, van Borneo. — *C. F. F. van Woelderen*, van de Reede. — *F. Luijken*, van Idem. — *P. J. Serlé*, van Buitenzorg. — *D. E. Collé*, van het Hospitaal. — *C. J. de Prairie*, van de Reede. — *J. A. Visscher*, van Idem. — *C. A. Bosch*, van Idem. — *C. H. Jacobs*, van Holland. — Mevr. *Jacobs*, van Idem. — 5 Mejufvr. *Jacobs*, van Idem. — Jongehr. *Jacobs*, van Idem. — *H. W. J. A. Oetgens van Waveren Pankras*, van Idem. — *E. V. J. Waersegers* en vrouw met een gouvernante en 4 kinderen, van Idem. — Jongehr. *Waersegers*, van Idem. — *P. H. van Diest*, van Idem. — *A. A. W. Weber*, van Idem. — *H. Meijer*, van de Reede. — *C. F. F. van Woelderen*, van Idem. — *F. Luijcijn*, van Idem. — wed. *van Starkenborgh Jutting*, van Samarang. — *J. A. van Berkel*, van de Reede. — *G. J. Coster*, van Idem. — *J. A. Visscher*, van Idem.

HOTEL WILLEM II. *J. G. A. de Lavalette*, van Djocjocarta. — *J. A. C. Durien*, van Serang. — *Tholen*, van Padang. — *Hamilton of Silverton Hill*, van Weltevreden. — *Martin*, van Idem. — *B. Snoek*, van de Reede. — *J. Thoman*, van Idem. — *L. Feroni* en *Echtgt.*, van Batavia.

JAVA HOTEL. *W. G. Rotgans*, van Singapore. — *C. Vemij*, van Probolingo. — *P. P. Gronbeck*, van Tagal. — *P. Keunekamp*, van Cordiff. — *J. J. Kilian*, van Rotterdam. — *L. C. J. Blanken*, van Mr. Cornelis. — *J. H. K. F. Koch*, van Idem. — *A. Peltzer*, van Idem. — *J. H. J. Elberg*, van Idem. — *C. J. Rotgans*, van Singapore. — *J. Kroll*, van Pekalongan. — *Chr. Behm*, van Manilla.

MARINE HOTEL. *A. Polkijn*, van . . . . . — *P. W. Hofland*, van . . . . . — *J. A. Knaap*, van . . . . . — *C. Spiegelberg*, van . . . . . — *C. Pever*, van Soerabaya. — *J. C. Siedenburg*, van Manilla. — *P. C. B. Batenburg*, van Soerabaya. — *L. v. d. Bor*, van Buitenzorg. — *F. C. C. Fievez* en *Echtgt.*, van Padang. — *Lawick van Pabst*, van Krawang. — *J. P. F. Sijthoff*, van Tanara. — *G. R. A. Boerlaga*, van Anjer. — *H. G. Hoiberg*, van Rotterdam. — *A. D. Breukerink*, van Idem.

Advertentiën.

Bevallen van eene DOCHTER, de Echtgenoote van *Wilhelm Strauss*, geb. *Humbert.*

FRANKFORT A/M., 8 *Julij* 1857. (2895)

Bevallen van eene DOCHTER, de echtgenoot van
(2897) H. FITZ VERPLOEGH.
SOERABAYA, 15 *September* 1857.

Bevallen van een' ZOON, *G. A. Suermondt*, *Gesel schap.*

BATAVIA, 20 *September* 1857. (2865)

Eenige kennisgeving.

Op den 30sten Mei j.l. overleed te Rotterdam, mijnen geliefden vader, den heer *Willem van Houten*, in den ouderdom van bijna 79 jaren.

(2870) VAN HOUTEN.

BILLITON, 16 *September* 1857.

Op heden ontvingen wij de treurige tijding van het overlijden op den 14den Junij ll. van onzen geliefden Vader en Behuwdvader, de Heer **JOHANNES CORNELIS VAN DER MEULEN**, in den ouderdom van 55 jaren, aan boord van het Ned. Schip **Nederland**, kapt. *P. Huidekoper*, op de hoogte van St. Helena, diep betreurd door de achtergelatene betrekkingen.

S. J. VAN DER MEULEN.
G. K. VAN DER MEULEN.
C. F. A. PERSILLE.
(2863) H. J. PERSILLE.
Van der Meulen.

BATAVIA, 20 *September* 1857.

Eenige kennisgeving.

Heden overleed, ter reede van Batavia, in den ouderdom van 27 jaren, mijn geliefde echtgenoot *Jacob van Es*, diep betreurd door mij, zijne familie en vrienden; mij nalatende twee kinderen, nog te jong om hun verlies te beseffen.

(2900) C. J. H. VAN ES,

BATAVIA, 13 *September* 1857. *Boudriot.*

Werd ons ouderlijk hart juist vóór een jaar gevoelig getroffen, door het verlies van twee onzer zoontjes, niet minder treuren wij heden over het verlies van ons jongste dochtertje *Louisa Margaretha* in den aanvalligen leeftijd van bijna 7 jaren.

(2886) J. R. LANGE.
M. L. O. LANGE,
de Wit.

Wegens omstandigheden worden belangstellenden verzocht, deze ook als bijzondere kennisgeving te willen aannemen.

VENDUTIE

op Maandag den 28 September 1857,

wegens vertrek, ten huize van den HoogEdel Gestr. heer Mr. **P. Brunsveld van Hulten**, te Parapattan, op den weg naar Menteng,

door *Gebr. Roselje & Co.*,

van een netten en wel onderhouden inboedel, bestaande uit Mahonie- en andere houtsoorten Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Eet- en Theeservietzen, Zilver-, Pleet- en Glaswerk, Martevanen, enz.

Voorts

4 Spannen goedloopende Overwalsche Paarden, een Engelsche Reiswagen, Coupé, Milord en een nog nieuwen Palanquin.

Op Zondag te voren te bezigtigen. (2883)

Vendutie

te TANGERANG,

op den 28sten September 1857,

500 tjain padie

van het land Passilian. (2899)

Vendutie

op Dingsdag 29 September 1857,

Wegens vertrek, voor het woonhuis van den heer **Olijve Loubriat** in de Gang Patjenongan, door *Van Slooten, Morgan & Co,*

van eenen netten inboedel, bestaande uit stoelen, tafels, ledikanten, hang- en tafellampen, voorts nog een zoo goed als nieuwe palanquin, 2 bendies, 3 spannen battakpaarden, twee rijpaarden, bendiepaarden, tuigen etc.

(2916)

Vendutie

op Woensdag, den 30sten dezer,

voor het woonhuis van den Weledelen Heer **J. M. S. G. Rijnbende**, op den weg naar Tanah Abang.

• wegens vertrek,

door *Cassalette & Co.*

van Wagens, Bendie, Paarden, waaronder een **fraai** Rijpaard, **zeer goed gedresseerd**, Mahoniehouten Kasten, Banken en andere Meubelen, Spiegels, Schilderijen, Lampen, Porceleinen Tafel- en Theeservieten, Glaswerk, enz. enz. (2913)

HET KUSTLICHT. (*vervolg.*)

De jongman bevond zich om dezen tijd veel met ADRIANA alleen. Het meisje snapte dan onophoudelijk met hem, liet zich alles vertellen wat hij op zijn kort leven al had bijgewoond en ondervonden, en toen de luitenant haar, op hare vraag, zeide dat zijn voornaam ADRIAAN was, en hij, over deze toevalligheid schertsende, vroeg of zij aan voorteekens geloof sloeg, bloosde zij tot achter hare ooren.

De reden van dit hun alleen zijn was, dat LE GRAND zich dikwijls naar zijn observatorium begat. Hij bragt er vele avonden, ja soms geheele nachten door. Ten hoogste zonderling kwam het den jongen zeeofficier voor, die zelf een liefhebber en zelfs eenigzins kenner van sterrekunde was, dat LE GRAND bij betrokken en don kere lucht, bij storm en regen, zich altijd op zijn observatorium bevond, en daarentegen geheele avonden aan kaartspelen, wanneer het onbewolkte uitspansel gelegenheid tot uitmuntende waarnemingen opleverde. De nieuwsgierigheid dreef onzen luitenant aan om den heer LE GRAND deswege te ondervragen. Deze gaf hierop ten antwoord, dat hij zich juist bij storm en onweder naar het observatorium begaf, om den gezigteinder gade te slaan op oogenblikken, dat de wolken van een weken. »Op deze noordelijke breedte," voegde hij er gewoonlijk bij, »maken de zeedampen, die bij kalm weer zich uit het water verheffen, alle waarnemingen buitendien moeijelijk en onzeker." Zoo vaak de luitenant hem aan den schoonen en helderen sterrenhemel het tegendeel wilde bewijzen, werd LE GRAND zeer knorrig, en de luitenant liet daarom dit punt eindelijk geheel onaangeraakt.

Eene tweede zaak, hem intusschen even zoo onverklaarbaar als de eerste, was, dat, hoe dikwijls hij den heer LE GRAND ook verzocht had, hem eens naar de noodlottige plek van de schipbreuk of naar zijn observatorium mede te nemen, deze dit steeds door allerlei uitvlugten had trachten te verhinderen. Nu eens was het de gezondheid van den luitenant, die bij het ruwe weer onmogelijk kon uitgaan; dan eens de noordoostenwind, die over het gebergte woei; dan weder had LE GRAND dringende studiën en berekeningen te doen, ofschoon hij kort daarna bij eene kom punsch ging zitten kaartspelen, en op deze wijze waren er altijd zoo veel hinderpalen, dat de luitenant zijn verlangen eindelijk niet meer dorst te kennen te geven. Hij had intusschen voorgenomen, daaraan toch te voldoen, zoodra LE GRAND maar weder eens voor een dag afwezig was, hetgeen van tijd tot tijd plaats had, — zoo als deze zeide, omdat hij dan met de bewoners van afgelegene boerderijen zaken had te vereffenen.

Eindelijk brak op deze wijze een der schoonste herfstdagen aan. LE GRAND was met JEAN — die zijn bediende, raadgever, kortom, zijn factotum was — reeds voor het aanbreken van den dag vertrokken, en had gezegd, eerst met het vallen van den avond te zullen terugkeeren. De zon scheen als in de lente, en hare stralen hadden reeds na verloop van eenige uren de rijp, die op de bruine heining lag, in droppels opgelost, welke als cristallen parelen aan de toppen der roodbruine erika, de van de vorst rood gewordene bladen der braambeziestruiken, gelijk mede aan allerlei mos- en grasscheuten hingen.

»Laten wij nu eens naar de kust gaan, naar het observatorium, dat zoo fraai ligt, zoo als gij gezegd hebt!" sprak de luitenant, toen hij met ADRIANA van de middagtafel opstond.

Het meisje nam er genoegen in; de jongman greep naar LE GRAND's bergstok. ADRIANA wierp een omslagdoek om hare schouders, en de jonge lieden begonnen hunnen togt.

»Laat iemand nu eens wat op deze eenzame streek te zeggen hebben!" riep ADRIANA verrukt, toen zij, met de vlugheid van een jong ree, aan de zijde van haren medgezel over de heuvels vol roodbruin heidekruid voortstapte. »Zie nu eens even om! Is er iets majestueuzer, dan die grootsche sneeuwgebergten ginds, in de verte? Geen menschenvoet heeft nog hare toppen betreden, en misschien betreedt ook geen die voor het einde aller dagen. En dan die bruine hegge hier! Zij

HOUT-VENDUTIE te Cheribon,
op den 30 dezer.

(2880) M. BLOK.

Vendutie

op Donderdag den 1sten October 1857,
à 4 pCt. Vendu Salaris.

voor het Commissiehuis van *John Pryce & Co.*, van 8 opstallen gelegen op Pintoe Ketjiel bij de verponding geregistreerd onder No. 1—23 en 32 en verder van diverse Lijnwaden en Provisiën, gouden Hemds en Vestknoopjes, zilveren Horlogiën, etc., etc.

(2919)

Vendutie

op Vrijdag, den 2den October 1857,

voor het Commissiehuis van *Gebr. Roselje & Co.*, tegen 4 pCt. Vendusalaris,

van eene partij zoo gezonde als beschadigde Lijnwaden, Adrianopel rood Garen, fijn zwart en ordinair Laken.

Voorts voor rekening van wien zulks zoude mogen aangaan

W P & C.	3/10.	8 kisten	Hollandsch Propatria Papier,
T & C.	14/21.	8 »	
	23	1 »	
	25/27.	3 »	

in beschadigden staat van China aangebragt per het Ned. schip *de Arend*, kapt. *L. Hus.*

Wijders

No. 5510/49.	40 kisten à 24/1 fl.	Marcobrunner.
» 5550/69.	20 »	» 48/1	idem
» 5595/5609.	15 »	» 48/1	» Rudesheimer.

beschadigd aangebragt per het Ned. schip *Julie*, kapt. *R. Brem.*

Alsmede

divers IJzer- en Glaswerk, Parfumeriën, Windsor Zeep, Kramerijen, Speelgoed, ordinaire Spiegels, pas aangebragte Boter, Provisiën in blik en Rolpens, enz. enz.

(2907)

VENDUTIE.

Op den 14den October aanstaande zal door tusschenkomst van het Vendu-Departement worden verkocht:

Ten huize van den WelEd. Heer **E. Breton Vincent**, *Tana Abang*,

een nette inboedel bestaande uit Spiegels, Schilderijen, Hang- en Tafellampen, Tafels, Stoelen, Consoles, Ledikanten, Wagens, Paarden enz.

(2917) J. BROWN.

Op een nader te bepalen dag in het begin der volgende maand zal op het Heemradenplein,
zonder reserve

worden verkocht de restant der

Riga masten,

welke op de Vendutie van den 17 September 1857 niet zijn verkocht.

(2918) JOHN PRYCE & CO.

BATAVIA, 28 *September* 1857.

Toko Rijswijk.

CHAMPAGNE, Ve Cliquot,

in heele en halve flesschen.

(2893) J. C. SAYERS.

BILJARDLAKEN,

bij

(2896) NIE BOENTJENG & Co.

Toko Esmiol.

Heeft ontvangen versch **St. Nicolaas, Jan Hagel**, allerhande, en **Weespermoppen**, in trommeltjes.

(2920) CHAMA & Co.

Toko Rijswijk.

Pas Ontvangen:

Een factuur Banket, Koek, Fancy Beschuit, Suikerwerk, Fruits à la Sultane, Vruchten, Chocolaadjes, enz. Benevens eene partij Parfumeriën, zooals **EAU DE VOORBURG**, Eau de Cologne, Scheerzeep, Toiletzeep, Tandpoeder, Cosmétique, Vinaigre de Toilette in soorten. Haantjes Bier, merk *Rendorp*, als ook diverse Wijnen, Provisiën, Blikken, enz.

(2889) J. C. SAYERS.

Per *Mail* ontvangen.

Een prachtig assortiment **goudwerken**, als Parures met colliers, Broches camées, Armbanden, dames Horologiehaken, Medaillons, gouden en zilveren Vingerhoeden, diamanten Ringen en Oorringen, Vest en Halskettingen, Manchetten en hemden Knoopjes, Flacons met gouden stoppen, Porte bouquet.

Bij

(2902) OLISLAEGER. Goudsmit, Rijswijk.

EVANTAILS FRANÇAIS,

Poupées, Rubans, Dentelles, Fleurs, Blondes, Chemises d'hommes, Cols, Eperons de Bubisiz place de la bourse à Paris, Poudre de Violette, Poudre Newbolt, Eau de Bostot, Parfumeries de la Société Hygienique, Parfumeries anglaise de Gosnell,

Chez

(2892) M. JANET.

Een Assortiment

Fijne BRILLEN

is op nieuw ontvangen bij

(2871) VAN RIET & TER GOUW.

DÉCORATIES

voor de **Militaire Willemsorde, Ned. Leeuw** en **Eikenkroon,**

zijn in alle grootten ontvangen bij

(2909) S. D. BRANDON.

Ontvangen:

REGALIA MANILLA SIGAREN No. 1.

(2873) JOHN PRYCE & Co.

S. D. Brandon,

in de **STAD** en op **RIJSWIJK**.

Parijsche

HEEREN BOTTINES,

met Elastiek. (2908)

ENGELSCHE REISWAGE

Te bevragen bij

(2894) G. H. REES Rijtuigfabrik

Ontvangen:

Eene nieuwe zending **Gibus** **Zwarte Zijden, gecouleurde Castoren en Bengaalsche Hoeden,**

bij

(2910) S. D. BRANDON.

TOOVERLANTAARNS

met fraaije voor kinderen zeer geschikte voorwerpe *f* 30,—.

bij

(2820) H. M. VAN DORP

BATAVIA 1857.

Bijzonder fraaije VERGULDE en PAL SANDERHOUTEN LIJSTEN

van 2 tot 10 duim breedte van *f* —.50 tot *f* 2,— Rhijnlandsche voet, te bekomen bij

H. M. VAN DORP, te *Batavia*,

alsmede bij

H. L. DE LYON, te *Samarang* en

(2825) MARTENS & Co., te *Soerabaya*.

TE KOOP

TWINTIG BANKAGTIE

Adres

(2905) LANGE & Co.

TE KOOP Een deugdzaam **bendie paard**, gedresseerd.

(2903) VAN DEN MUIJSENBERG.

Noordwijk.

TE KOOP Een Huis op het Koningsplein, West zijde.

(2882) H. M. VAN DORP, ...

TE KOOP

BILLITON TI

bij

(2869) REITNST & VINJU.

Kamers

beschikbaar met en zonder KOST.

(2890) Mevrouw de Wed. BODEMAN.

Beerendrechtslaan

Wordt verlangd

TE HUUR voor eene maand een gemeubileerd huis liggende te of in de omstreken van Buitenzorg.

Adres

(2898) JOHN PRYCE & CO.

---

zou niet schoon wezen! Thans heeft de vorst haar gekleurd; maar voor twee maanden hadt gij deze erikaas met hare millioenen bloesems moeten zien! Ook de ontelbare, verschillende mossoorten, van het reinste wit af, door alle soorten van geel heen, tot in het donkerste groen, en met bruin geschakeerd, vind ik allerliefst. Dunkt u ook niet, luitenant?" — »Mejuffer," gaf VISSER al schertsende ten antwoord, »ik zou wel lust hebben, u ongelijk te geven, op het gevaar af van ook met u overhoop te liggen, even als dit altijd met uwen vader en mij het geval is. Ik wil intusschen van uwe meening zijn, indien gij mij belooft, bij het schetsen van natuurtafereelen, die uit haren aard op het gevoel moeten werken, mij niet bij mijn militairen titel te noemen, maar bij mijnen geslachts- of nog liever bij mijnen doopnaam — ADRIAAN." — »Dit moest ik," gaf het meisje hoog blozende ten antwoord, »eigenlijk niet doen, omdat gij mijn enthusiasme voor de noordsche eenzaamheid niet wilt deelen, ik zal mij echter bedenken, wanneer ik zie, dat gij door het gezigt, dat ons te wachten staat, even zoo verrukt zijt, als ik."

De wandelaars waren juist eene groote vlakte overgegaan, die met donkergroen gewas van een paar duim hoog bedekt was, en waarin de voet als in een bed nederzonk, en stonden nu beneden aan eene vrij steile heuvelketen, achter welke men duidelijk het bruisen van de Noordzee hooren kon. Een tamelijk betreden voetpad liep langs den hoogsten dezer heuvels op; men kon echter den top er van, uit hoofde van eenige uitstekken aan de rots, niet zien.

»Mag ik u mijnen arm bieden? De weg schijnt moeijelijk," zeide de jongman, terwijl hij het meisje in hare vriendelijke lichtbruine oogen keek. »Het is," voegde hij er schertsend bij, »even als het pad des levens." — »'t Is waar, men gaat beter met zijn tweeën, dan alleen," sprak ADRIANA, terwijl zij haren medgezel bij den arm nam, zonder te bedenken wat zij zeide. — »Meent gij op dezen of op den levensweg?" vroeg de luitenant, terwijl hij wilde schertsen; doch de vraag nam onwillekeurig een meer teederen toon aan. — »Ik meen beide; want de reizigers gelijken elkander in dit opzigt," antwoordde ADRIANA, naauwelijks hoorbaar, doch hoog blozende, na eene korte poos. »De geschiedenis van uwe ongelukkige moeder bewijst wat ik zeg. In de vereeniging van twee menschen kan de hemel of de hel liggen."

De woorden van het meisje maakten een diepen indruk op den jongman. Hij had zichzelven wel reeds lang moeten bekennen, dat ADRIANA hem niet onverschillig was, maar aan eene vereeniging met haar had hij nog nooit gedacht. Thans kwam dit denkbeeld hem de eerste maal voor den geest, en wel met al de magt van een gevoelig hart. Hij zeide zichzelven, dat de vriendelijke genegenheid, die ADRIANA bij hunne dagelijksche gesprekken deed blijken, wel iets meer dan welwillendheid zijn kon, en dat, wanneer ooit een vrouw voor de gezellin van een zeeman paste, dit voorzeker ADRIANA zou wezen. Een klein vermogen, gepaard met zijn tractement, maakte bovendien den jongman de keuze eener aanstaande gade gemakkelijker, daar hij hierdoor geen vrouw behoefde te kiezen, die iets mede ten huwelijk bragt. Reeds had de jongman besloten, door eenige uitgeworpene woorden, te onderzoeken, wat ADRIANA hiervan dacht, toen hem nog juist bij tijds inviel, dat hij, bij het norsche karakter van LE GRAND, bij het egoisme van dezen, en de juist niet overgroote deelneming, die hij voor zijne dochter liet blijken, hinderpalen kon ontmoeten, die niet uit den weg te ruimen waren, en hij achtte het meer overeenkomstig met de waarde van man en officier, om zich vooraf van de oogmerken des vaders te vergewissen.

Onder diep stilzwijgen, veroorzaakt door de zoo even gesproken woorden, over welke de jonge lieden op weinig van elkander verschillende wijze nadachten, bereikten zij eindelijk den top.

»Nu, mijn vriend, wat zegt gij? Is het hier schoon of niet?" riep ADRIANA verrukt, terwijl zij den luitenant tot aan den rand van de bergtopvlakte voorttrok, op welke het observatorium van LE GRAND gebouwd was. »Zie om u heen, maar spreek niet!"

Inderdaad bood zich voor den jongeling een uitzigt

E. HOUR — Een huis in *Gang* Scott.

Te beyragen bij

G. JOSEPH.

...issels op Nederland

bij

JACOMETTI & Co.

234ste Staatsloterij.

...et *f* 990,000, verdeeld in 5 klassen, bestaande ...000 Loten, 10,000 Prijzen en twee Premien.

...n kapitale Prijs à *f* 10,000,—, Twee à *f* 20,000,—, ... *f* 25,000,—, Een à *f* 50,000,—, en een à ...000,—.

Prijs der Loten voor alle Klassen:

...l Lot *f* 100.—, Half Lot *f* 50.—, Vijfde *f* 20,— ...iende *f* 10,—.

... Prijzen op de door mij verkochte Loten worden te ...via uitbetaald.

...et Programma is op franco aanvrage te bekomen.

...gave voor deze Loterij, waarvan de trekking in ...ber en volgende maanden zal plaats hebben wor... voortdurend aangenomen.

...oten zijn mede verkrijgbaar te Samarang bij *H. L. ...yon* en te Soerabaya bij *Martens & Co.*

(...4) H. M. VAN DORP.

...ATAVIA, 1857.

...e prijzen der loterij van den ondergeteekende zijn ...kken op de

No.	102	prijs	No.	1
»	28	»	»	2
»	80	»	»	3
»	62	»	»	4
»	75	»	»	5
»	104	»	»	6
»	4	»	»	7
»	67	»	»	8
»	49	»	»	9

(...8) RENAUD.

...e soussigné désirant partir pour l'Europe fin Janvier ...chain, a l'honneur d'informer Messieurs les amateurs ...photographie, qu'il a l'intention de vendre son atelier ... est composé de trois appareils complets, savoir:

...No. 1. Appareil spécial pour vues, de la grandeur de 45 centimètres sur 35 monté en produits chimiques et papiers à pouvoir faire deux cents épreuves.

No. 2. Appareil pour portraits et vues sur glace et sur papier de la grandeur de 22 sur 18, monté à pouvoir faire 200 épreuves, portraits et vues, glaces, cadres, passe partout, papiers et produits chimiques.

No. 3. Appareil objectif double pour portraits, et objectif simple pour vues, sur glace et sur papier, de la grandeur de 18 sur 14, monté en produits chimiques et papiers, à pouvoir faire deux cents exemplaires.

Le soussigné s'engage à démontrer la photographie aux personnes, qui feront l'acquisition d'un ou de la totalité des appareils.

Cheque appareil a son inventaire de sa quantité d'accessoires, de papiers, produits chimiques, cadres et passe partout.

S'adresser chez

(...91) A. LECOUTEUX.

Noordwijk.

Notice.

...Mr. **G. M. Stewart** retired from our firms here, ...Singapore, Manila and Glasgow, on the 30th April ... when his interest and responsibility ceased, and ... that date Mr. **Thos. Findlay** and Mr. **Jabez ...ton** were assumed as partners therein.

(...72) MARTIN, DYCE & Co.

...ATAVIA, 21st *September* 1857.

WOODBURY & PAGE,

Koningsplein, ten huize van Mevr. Bein,

hebben de eer, aan het publiek van Batavia kennis te geven, dat zij hun **Photographisch Atelier** alhier in het begin der maand October zullen sluiten, daar zij schikking hebben gemaakt, om tegen dien tijd naar Samarang te vertrekken.

Diegenen, welke hun Atelier met een bezoek willen vereeren, worden derhalve beleefdelijk verzocht zulks wel zoo spoedig mogelijk te willen doen.

BATAVIA, 14 *September* 1857. (2867)

De Toko van de ondergeteekenden is thans verplaatst aan de **Groote Rivier op de hoek bij het Vendukantoor.**

(2884) PLUMP & Co.

BATAVIA, 23 *September*, 1857.

Bureauhandel van W. BRUINING.

Direct uit Engeland ontvangen:

Eene groote Collectie van de beste soorten

STALEN PENNEN,

waaronder de algemeen beroemde **GILLOTT'S** en **MITCHEL'S**; alsmede eene soort

KOPEREN PENNEN,

uitmuntend geschikt voor vlugschrift.

Voorts **Carmin** en **Blaauwe Inkt**, en goede kleurhoudende

SCHRIJF- en COPIEER-INKT.

(2915)

Boekhandel LANGE & CO.

Van de pers gekomen en aan HH. inteekenaren afgeleverd:

REPERTORIUM

op de

Staatsbladen van Nederlandsch-Indië

van **1816 — 1856**

of

het Staatsblad van Nederlandsch-Indië, in systematische orde onder hoofden gebragt en verrijkt met een **Alphabetisch Register,**

door

Mr. L. J. A. TOLLENS.

Prijs franco voor Java en Buitenbezittingen *f* 20.—, ingenaaid.

Idem gebonden en met wit papier doorschoten *f* 23.—.

(2906)

Kantoor-Boekhandel van W. Bruining.

Op nieuw Ontvangen:

Eene ruime sortering **extra goede en fraaije**

DIAMANTPENNEN,

waaronder ook eenige **LOSSE, zonder houder.**

Prijzen van *f* 6 tot *f* 17. (2885)

SCHUURPAPIER

à 25 Cents per vel.

Bij

(2877) W. BRUINING.

Illustrations Françaises.

BON MARCHÉ!

Paul de Kock, 31 vol .... *f* 45,—.
Chroniques de **l'Oeil de Boeuf** .... » 8,—.
Mémoires de **Madame de Barri** .... » 6,—.
» du **Cardinal du Bois** .... » 4,—.
» de **Barnum** .... » 3,—.
» » **la belle Gabrielle** .... » 4,—.
» du **Duc de Richelieu** .... » 6,—.
» de **l'Imperatrice Josephine.** » 4,—.

Guerre de l'Orient:

Les Turcs et les Russes; la Russie et l'Europe: Kinburn; Inkermann; Malakoff; Sebastopol; la Crimée, Congres de Paris, 8 brochures la pièce .. *f* 3,—.
Fellens, **Vie de Louis Napoleon.** .... » 4,—.
Molière, Oeuvres Complètes. .... » 8,—.
Les Meilleurs Romans de **Dickens, Scott, Sue, Sand, Pigault le Brun, Balsac** et d'autres.

Tous richement illustrés.

Se vendent chez

(2836) VAN HAREN NOMAN & KOLFF.

Boekhandel van H. M. van Dorp,

te Batavia.

KANTOOR-AGENDA

VOOR HET JAAR 1858,

groot formaat, inhoudende Agenda, benevens Kalender, Zegelwet, Naamlijst der Handelhuizen, Tokohouders, enz., enz.

Prijs *f* 5. Franco per Post *f* 6.

(2912)

DE EERSTE SEPTEMBER 1857.

Regeling van het muntwezen in Nederlandsch-Indië, door H. J. Lion,

***f* 2,— CONTANT.**

bij

(2914) W. BRUINING.

GOEDKOOPE AANBIEDING

van eenige Exemplaren van

Humboldts Cosmos 3 dln.

Dito kleine Geschriften met een Atlas, bevattende schetsen van vulkanen uit de Cordillera's van Quito en Mexico.

Dito Natuurbeschouwingen

te zamen 5 deelen en Atlas net gebonden te bekomen à *f* 30.— *à Contant* bij de boekhandelaar

(2901) H. M. VAN DORP.

BATAVIA, 1857.

KANTOOR-ALMANAK 1858,

los *f* 0,50 Cents. Opgeplakt *f* 1,—

Uitgegeven en te bekomen bij den Boekhandelaar

H. M. VAN DORP.

Alsmede bij

H. L. DE LYON, te Samarang en

MARTENS & Co., te Soerabaya.

BATAVIA, *Augustus* 1857. (2822)

Kantoor-Boekhandel van W. Bruining.

Eene uitgezochte Collectie

KANTOORBOEKEN,

in stevige Banden, **Groot en Klein formaat** met en zonder koperen hoeken.

Copiëerpersen en Copiëerboeken.

(2834)

...r gelijk hem tot dusver geen ander op het vaste ... was voorgekomen. Hij stond op een rots plateau, ...ich, ruim tweehonderd voet hoog, loodregt boven ...aan den voet er van brandende Noordzee verhief. ...vreeselijke majesteit lag de melkwit schuimende zee, ...chts hier en daar van snel ontstaande en verdwijnende donkere strepen doorkliefd, tot in onafzienbare ... voor zijne blikken uitgebreid. Uit den aan eenen ...r gelijkenden, ontzaggelijken rotswand aan zijne ...en wies hier en daar eene door de herfst rijp roodkleurde struik of magere grasscheut, en stak bij den ... geel en graauw mos bedekten en beneden door het ...water zwart gekleurden wand op eene aangename, ...het nog loopende wijze af. Eene menigte zeemeeuwen wier vleugels van tijd tot tijd het schuim der golven aanraakten, scheten pijlsnel ginds en herwaarts door ... luchtruim, en eene eidergans, die al krijschende ... rots om fladderde, gaf blijk, dat de onherbergzame, ... de zee oprijzende colossus evenwel in de eene of ...dere onzigtbare spleet een stil plaatsje voor een vei... nest kon aanbieden. Regts en links, zoo ver het ... reikte, staken rotsen boven de zee uit, en VISSER ...rtuigde zich dat een schip, dat zelfs bij middel...igen wind aan deze kust werd geworpen, reddeloos verloren was.

»Nu, mijnheer, keer nu eens om! Neen, dezen weg ...p! Hier, achter het huisje! Zie nu eens op het land!"

Dus riep ADRIANA, vrolijk als een kind, dat een ander kind voor de eerste maal zijn speelgoed laat zien. »Zie nu eens dat bonte, lange, vlakke turfveen! Daar ligt ons huisje. Ligt het niet lief? Daar heel ver ligt nog eene enkele hoeve, en daar ginder ook weer een. Beschouw nu eens die majestueuze *fields*, die grootsche bergreeksen met hare onafzienbare sneeuwvelden. Ziet gij daar heel in de verte dien sneeuwtop wel? Aan den voet er van zwerven Lappen met hunne rendieren rond. Ik wenschte wel, dat een er van eens hier kwam, om hunne beesten zeewater te laten drinken; dat is goed voor de tongblaar, zeggen ze. Maar gij geeft geen antwoord? Bevalt het u hier niet?" — »Het uitzigt is verheven, het is grootsch, maar het heeft den stempel van de vreeselijkste woestenij," sprak de jongman, terwijl hij het hoofd schudde. — »Der eenzaamheid, wilt gij zeggen," hernam ADRIANA, met weemoedigen ernst. »Deze echter is slechts verheven, slechts grootsch, nooit vreeselijk voor het hart, dat tevreden is en zich zelf verstaat. Maar wat is dat?" riep het meisje, op eens, terwijl zij zich omkeerde. »Is het mogelijk! De oude JEAN heeft de deur van het huisje vergeten te sluiten, of — neen, dat kan niet wezen; want wie zou hier komen? Opengebroken kan het toch niet zijn!"

De luitenant beschouwde thans voor de eerste maal het huisje, voor welks deur hij stond. Het was een rond paviljoen, volstrekt geen slechte barak, zoo als LE GRAND het had genoemd, en rondom door vensters omringd, die van binnen met luiken gesloten waren. De vensters waren aan den zeekant zoo digt aaneen gebouwd, dat het huisje hierdoor bijna eene groote lantaren scheen. Het dak was van hout, maar toch sierlijk vervaardigd.

»Laten wij eens binnen gaan!" zeide ADRIANA met de nieuwsgierigheid, die alle dochters van EVA eigen is. »Ik ben hier in lang niet geweest, en men kon er toch wel iets gestolen hebben."

(*Wordt vervolgd.*)

BATAVIA.

Wij vernemen dat de Stoomboot *Koningin der Nederlanden*, kapitein **E. Lewis**, op derzelver laatsten togt naar Singapore den 12den September Muntok aandoende, aldaar het berigt aanbragt, dat de Engelsche bombardeerboot *Algerine*, commandant Forbes, behoorende tot de Chineesche expeditie, op hare reis van Engeland naar Singapore, den dag te voren op de klip *Karang Baram*, 15 Engelsche mijlen ten O.Z.O. van Muntok, was geloopen en daar vast zat. De kapitein van de *Koningin der Nederlanden* had getracht met bemande sloepen dat oorlogsvaartuig te hulp te komen, doch het lage water op de klip belette het naderen dier sloepen en maakte alle pogingen daartoe vruchteloos. Zoodra dat berigt te Muntok aankwam, heeft de Resident van Banka onmiddelijk den havenmeester met eenige praauwen en volk naar dien bodem gezonden, door wier hulp het is mogen gelukken de *Algerine* op den 13den vlot te krijgen, zonder eenige schade of ander verlies, dan het over boord werpen van zijn ballast. Dadelijk daarop is de *Algerine* naar Singapore doorgestoomd. Gelukkig was die bodem op de *eenige* zandige plek van de Karang Baram geloopen; — iets meer stuur- of bakboord ware hij op de klippen verbrijzeld.

Door de *Koningin der Nederlanden* is ook gezien, dat de *Transit* nog in denzelfden toestand is gebleven, als hij is gestrand.

Nog een ander schip zat vast op de zandbank der Noordkust van Lucipara. Naam en vlag onbekend.

Krawang. In den voormiddag van den 5 Sept. ontstond, door onvoorzigtigheid, brand in het district Pamanoekan, vrije landen Tjiassem en Pamanoekan. 40 inlandsche woningen, 5 pendoppo's en 20 padischuren werden in de asch gelegd.

De schade wordt geschat op *f* 1000.

Palembang. Aan premiën op het vangen en dooden van krokodillen werd in die maand uitbetaald *f* 2,428,60. De lage waterstand der rivieren begunstigde zeer het vernietigen dezer dieren.

In den nacht van den 16 op den 17 Augustus, ontstond, door onvoorzigtigheid, een zware brand in de kampong 28 Ilier, op de hoofdplaats Palembang, waardoor 85 huizen werden vernield. De schade wordt begroot op p. m. *f* 35,000.

De berigten uit de Lematang-Oeloe waren gunstig. De bevolking der Goemaij-districten was grootendeels naar hare doessons teruggekeerd, en hield zich bezig met het verzamelen van bouwstoffen tot de oprigting van nieuwe huizen en met het bewerken van sawa's en ladangs.

De rust in die streken wordt als hersteld beschouwd.

(*Jav. Cour.*)

Algemeen Overzigt.

De ministerieele Pruissische *Zeit*, van het afbreken der diplomatieke betrekkingen tusschen de vier mogendheden met Turkije sprekende, zegt ook dat het vredestractaat niet volledig uitgevoerd is geworden. De belangen van Pruissen, zegt het blad, vorderen de handhaving van den vrede, die echter alleen dan duurzaam kan zijn, als men de eenmaal op zich genomen verbindtenissen eerlijk nakomt en de tractaten eerbiedigt.

De *Morning Post* bevat almede een artikel over deze aangelegenheid. In welken geest dit artikel geschreven is, behoeft naauwelijks gezegd te worden. De verkiezingen in Moldavie zijn, volgens dat ministerieele orgaan, volkomen wettig; de daartegen ingebragte beschuldigingen missen allen grond: het ongelijk der verkiezingen bestaat alleen daarin, dat zij niet naar wensch zijn uitgevallen der Fransche regering, en dus evenmin naar die van Rusland, Pruissen en Sardinie. Rusland gelijk men trouwens kan denken wordt in het artikel ook thans niet gespaard, en hetgeen aan die mogendheid verweten wordt, is dat het de onafhankelijkheid der Donau Vorstendommen najaagt, ten koste van de onschendbaarheid des Ottomannischen rijks.

Ten slotte geeft het blad vrij naif aan Frankrijk den raad, om zijn gezant de Thouvenel door een ander diplomaat te Constantinopel te doen vervangen. Daargelaten echter dat thans de diplomatieke betrekkingen reeds zijn afgebroken, vergeet dit blad, dat de voorgangers van de Thouvenel evenmin als deze, het met lord Stratford eens konden worden in alle kwestien, die slechts van eenig belang waren.

De *Press*, het orgaan van Disraeli, bestrijdt de Engelsche politiek te Constantinopel en zegt onder anderen dat lord Palmerston het zoover heeft laten komen, dat hij zich thans niet langer uit die verwikkelingen met eere kan redden.

Volgens den Parijschen correspondent van de *Kölnische Zeitung* verdient het gerucht van de besproken hervatting der diplomatieke betrekkingen tusschen Frankrijk en Napels weinig of geen geloof.

(*Nieuwe Rott. Cour.* 10 *Augt.*)

ENGELAND.

Londen, 28 Julij. Gisteren avond verklaarde lord Palmerston dat de regering de gisteren verwachte berigten uit Indië niet heeft ontvangen. Na deze verklaring hield de heer Disraeli eene uitvoerige rede, waarin hij als zijne meening te kennen gaf, dat de voorvallen in Indië volstrekt niet als een militair oproer, maar als een opstand van het land zelf zijn te beschouwen.

In de zitting van het Lagerhuis van 6 Augt. ... de heer Vernon Smith, in antwoord op eene inte... latie des heeren van Sittart, verklaard, dat de E... sche regering eene belangrijke troepenmagt naar M... en Bombay gezonden heeft, alhoewel het zeker is... de trouw der inlandsche troepen in die hoofdplaats...

Londen, 7 Augustus. In de zitting van het Hoo... hui van gisteren, heeft lord Campbell eene petitie... de koningin van Oude, haar oudsten zoon en den b... der des konings ingediend, waarin H. M. haar leed... zen uitdrukt over den afval der Indische troepen... alle medepligtigheid des konings van Oude verre... zich werpt. De petitie werd wegens een gebrek in... vorm teruggezonden. Daarop werd de bill op de ... tie voor de tweede maal gelezen.

— De *Lahore Chronicle* deelt eenige bijzonderhe... mede betreffende de executie van eenige muiters te... rozepore. De muiters, ten getale van 24, werden d... een detachement van het 61 regiment infanterie in... midden van het centrum gebragt. Een hunner w... op eene baar gedragen, omdat hem de linker arm... afgezet, die door een Engelschen geweerkogel verb... zeld was. Nadat hun het vonnis voorgelezen was, v... klaarde de bevelvoerende luitenant dat de brigad... ieder, die tegen zijne medepligtigen getuigen wilde,... straf kwijtschelden zou. Twaalf namen dit aanbod a... Zij werden achter de artillerie gebragt en verklaar... bereid te zijn de gevraagde getuigenis af te leggen. V... de overige twaalf werden twee, waaronder die met d... geamputeerden arm opgehangen. De tien everige m... ters werden voor het kanon gebonden. Terwijl m... hun de boeijen afnam, schreeuwden enkelen: »dood... onschuldigen niet met de schuldigen!" »Kerels", vp... den een paar anderen hun daarop toe, begint nu to... niet laf te worden; sterft als mannen maar niet a... bloodaards. Gij hebt uwe godsdienst verdedigd; waar... bedelt gij nu die vervloekte honden om uw leven... Deze tien werden voor het geschut gebonden. Vuu... commandeerde de officier en het bloedige drama w... afgespeeld. Het was een vreeselijk tooneel, dat e... geweldigen indruk op ieder, vooral op de inboorling... maakte. Zij beefden niet, maar veranderden herhaa... delijk van kleur.

Bijzondere brieven uit Indie houden gruwelen in, do... de Inlandsche bevolking gepleegd, welke voor geen m... dedeeling vatbaar zijn. Er zijn geheele huisgezinne... vermoord, vrouwen en kinderen onder het oog va... echtgenooten en vaders mishandeld en daarna mede t... dood gebragt. Kleine knapen en meisjes werden in d... lucht geworpen en met de bajonet opgevangen. T... Allahabad werd eene geheele familie, van den grootva... der af tot zijne kinds kinderen toe verbrand. Er zij... voorbeelden dat slagtoffers eerst den neus, de ooren en... afgesneden werden, alvorens men ze ter dood bragt.

BELGIE.

De *Précurseur* bespreekt op nieuw de gevaren, wa... mede Belgie van den kant van Holland, in zijn hand... wordt bedreigd. Aanleiding tot dit tweede artikel ga... een opstel in de *Echo Universel*, die erkent dat d... ongerustheid, welke de *Précurseur* onlangs aan den da... legde, niet ongegrond is, omdat de superioriteit, di... inzonderheid de Belgische doorvoerhandel aanvankelij... door de met spoed aanleiding spoorwegen verkrege... had, meer afhing van voorbijgaande, dan van plaatse... lijke en duurzame oorzaken, terwijl Holland tegenwoor... dig, door zijn stelsel van vrijen handel en de aanslui... ting zijner spoorwegen bij de Duitsche, zijne oude voor... deelen op Belgie herwonnen heeft. De *Précurseur* vind... in elk van deze regels eene waarschuwing of eene les... doch meent ten slotte, dat de regering slechts afdoend... maatregelen behoeft te nemen, om de concurrentie me... Holland vol te houden. Het blad sluit met de uitdruk... king van de hoop, dat het Belgische gouvernement he... voorbeeld der Hollandsche regering zal volgen.

FRANKRIJK.

Met betrekking tot het Suez kanaal schijnt de te... genstand, dien lord Palmerston daaraan op technische... gronden laat bieden door Stephenson, den zoon van de... beroemden ingenieur, even ongelukkig te zijn als d... tegenstand van den eersten minister zelven. De *Moniteur de la Flotte* zegt, ter wederlegging van het on... gunstige oordeel door Stephenson over de ondernemin... uitgesproken, in de eerste plaats, dat Stephenson nooi... het terrein heeft bezocht door hetwelk het regtstreek... sche kanaal zal loopen; en in de tweede plaats dat de... twee ingenieurs, op wier getuigenis hij zich beroept,... nl. de heeren Negrelli en Talabot, volstrekt niet in ge... voelen met hem overeenstemmen, en de eerstgenoemde... zelfs lid is van de internationale commissie.

— Sedert de stijfsel niet meer voldoende is om aan... de rokken de door de mode voorgeschreven wijdte en... omvang te geven, hebben de dames het besluit genomen... om onder haar kleed eene soort van *kippenkorf* te dra... gen. (Zoo wordt oneerbiedigljk die toestel van balein... en kleine stalen veeren genoemd). Onlangs nu brak... de veer van den rok eener dame die in de rue de l'Uni... versité ging, en een scherpe ijzeren punt geraakte in... het been dezer crinoline-draagster dame. Door de wond... die haar was toegebragt, was haar het loopen onmoge... lijk; bij een apotheker ingebragt, moest daar aan de... martelares der mode heelkundige hulp worden verleend.

— De regtbank der Seine heeft uitspraak gedaan in... de zaak van de erfgenamen van prins Eugène de Beau... harnais tegen den uitgever der *Gedenkschriften van den hertog van Ragusa.* Bij het vonnis wordt verklaard: 1°. dat de in genoemd werk aangevoerde feiten valsch... en de door den heer Planal de la Faye, namens de er... schers, overgelegde documenten, wier inhoud met dien... der *gedenkschriften* strijdt, echt zijn, en 2°. dat Perro... tin, door het uitgeven van die *gedenkschriften*, waarin... de hertog van Ragusa heeft te kort gedaan aan den eer... bied aan de waarheid verschuldigd, de verantwoorde... lijkheid van de misslagen des schrijvers heeft op zich... genomen, weshalve Perrotin veroordeeld is om on... wijd in *alle* exemplaren van het werk op te nemen... 33 bovenbedoelde documenten, met de bijvoeging dat... deze opneming geschiedt krachtens een regterlijk von... nis, gewezen om te verbeteren hetgeen de hertog van... Ragusa verhaalt met betrekking van het gedrag van... prins Eugène de Beauharnais, in de jaren 1818 en 1814.

BIJVOEGSEL

behoorende bij den

JAVA-BODE,

van Zaturdag 26 September 1857, No. 77.

DUITSCHLAND.

Weenen, 14 Julij. Naar men verneemt hebben de [keizer] van Oostenrijk en de koning van Pruissen bij [het] jongst onderhoud elkander volkomen verstaan over [de] deensch duitsche kwestie, doch is, wat betreft de [aan]gelegenheid der Donau-vorstendommen, de koning [niet] teruggebragt van zijne meening, dat, namelijk in [strijd] met de oostenrijksche politiek, het parijsche trac[taat] in alle opzigten moet worden ten uitvoer gelegd.

— Eerlang zullen de in den oosterijkschen staat uitko[men]de dagbladen aan het zegelregt onderworpen wor[den]. Een ander plan betrof de advertentiën: het denk[beel]d was al geopperd, alleen aan de officiële bladen, [bij] wijze van monopolie, het regt te verleenen adver[tent]iën op te neman; doch hiervan heeft men spoedig [af]gezien.

ITALIE.

Er is sprake van een congres, dat onder het voor[zit]terschap van den Paus, door de Italiaansche vorsten, [te] Bologna zal gehouden worden. Daarop zal de poli[tie]ke toestand van dit schiereiland in overweging geno[men] en een protest tegen de bescherming der Mazzinis[ten] in Engeland, besloten worden; wijders zal men zich [daar] nog onledig houden met een algemeen stelsel van [ves]tingen, posttarieven, telegrafen en spoorwegen in [Ital]ie.

Ingezonden Stukken.

[Kunnen], volgens het hedendaagsch volkenregt, [de] consuls onder de gezanten (ministres publics) gerangschikt worden?

In den Java-Bode van 26 Augustus ll. komt een artikel voor van Mr. de Beus over de regten en verpligtingen der consuls. Hoezeer die beschouwing misschien min[der] noodig was, daar gelijk schrijver te regt aanmerkt, [on]ze Regering door zeer bepaalde tractaten, de pas voor [aan]matiging van gezag afgesneden en de plaats, den [hen] nog te benoemen consuls, toekomende, duidelijk [aan]gewezen heeft, is het, nu de vraag eens is opge[wor]pen, met het oog op de toekomst, misschien niet overbodig, nog eens terug te komen op de in bedoeld stuk verdedigde stelling: »dat volgens de beginselen van het hedendaagsch volkenregt de consuls tot de gezanten (legati, ministres publics) behooren." Mijne meening, dat zij niet hiertoe kunnen gerekend worden, zal ik zoo beknopt mogelijk uiteenzetten, eerst echter trachten de gronden, waarop de Heer de Beus de zijne vestigt, te wederleggen.

Mr. de Beus begint met een onderscheid te maken tusschen *consuls envoyés*, door hem de ware consuls genoemd, en tusschen de consuls, onderdanen van eene andere mogendheid, dan die hen heeft aangesteld. Alleen aan de eersten wil hij de regten van consuls toekennen. Waaruit schrijver die onderscheiding heeft ontleend, is moeijelijk te zeggen, zeker niet uit schrijvers over volkenregt. Wij lezen immers bij Klüber: Droit des gens moderne de l'Europe. Deel I, Pag. 304. »Il y a des con»suls, des vice consuls, des consuls généraux, dont les »fonctions s'ètendent en plusieurs places marchandes et »qui sont chargés de la surveillance des consuls et vice»consuls d'un certain arrondissement. On choisit pour »ces emplois tantôt de propres sujets, tantôt ceux d'une »tierce puissance ou bien, de celle même, dans le ter»ritoire de laquelle le consulat doit être administré. »A l'exception de ce dernier cas les consuls étrangers »sont regardés comme sujets temporaires seulement du »pays ou ils résident."

Deze schrijver stelt dus alle consuls op dezelfde lijn. [En] dit komt nog meer uit door het eene, het enkele verschil, dat hij opnoemt. Dit verschil spruit tevens uit den aard der zaak voort, het is toch duidelijk, dat een Nederlander, door consul eener vreemde mogendheid te worden, zijnen landaard niet verliest.

Ook bij Wheaton, Foelix, Merlin heb ik geen spoor van de door den Heer de Beus gemaakte onderscheiding gevonden, zelfs niet bij Bijnkershoek, hoe uitvoerig hij anders in zijn werk de *foro legatorum* ook over de aanspraken en regten der consuls handelt. Nergens ook vinden wij een tractaat, waarbij bepaald is dat de consuls verschillende regten zouden ontvangen, naar mate zij al of niet uit de ingezetenen van het land, waar hun consulaat gevestigd is, benoemd werden.

Misschien echter is deze onderscheiding gemaakt met het oog op de consuls en consuls-generaal in Afrika en de Levant. Teregt zegt van dezen Klüber: »La plus »grande autorité et les droits les plus étendus qu'on ait »accordés à des consuls étrangers, sont ceux dont jouis»sent les consuls des puissances Européennes etablis dans »les diverses échelles du Levant et en Afrique. Aussi sont »ils formellement accrédités et presque entiérement trai»tés comme des ministres publics."

De reden hiervan is opgesloten in de woorden: »ils »sont formellement accrédités," elke staat toch is onbetwijfeld bevoegd eenen consul tevens met eene diplomatieke zending te belasten.

Hij bezit dan een diplomatiek karakter, niet *omdat* hij consul is, maar in *weerwil* daarvan, uit kracht der hem opgedragene zending. Wel zoude men kunnen beweren, dat zulk eene zending blijvende voortduren, de naam van consul in dien van chargé d'affaires of eene dergelijke moest veranderd worden, maar evenzoo, als onafhankelijke landen slechts zich kunnen doen vertegenwoordigen, kan eene vertegenwoordiging eigenlijk ook alleen bij onafhankelijke staten plaats hebben. In de bedoelde landen is derhalve reeds lang deze fictie gebruikt, daar men aldaar zaakgelastigden noodig heeft en toch die niet onder de verschillende categorien der gezanten konde brengen, daar alle die landen, hoezeer de facta onafhankelijk, de suserainiteit van Turkije erkennen.

Zoo kan ook het geval zich voordoen, dat eene staat zich niet bij een ander rijk laat vertegenwoordigen, dit echter wenschelijk oordeelt zulks van zijnen kant te doen. Daar deze toestand echter als eenigzins vernederend beschouwd wordt, wil men minstens den schijn vermijden en accrediteert dus den toch aanwezigen handelsagent, die dan evenwel uit den aard der zaak geheel een diplomatiek karakter verkrijgt en de regten daaraan verbonden moet kunnen uitoefenen. Zoo onze consuls generaal te Venezuela en Rio Janeiro.

Zoo als wij later zien zullen, zijn ook reeds bij het congres van Weenen omtrent deze soort van consuls bepalingen gemaakt; maar niet uit de uitzonderingen, uit den algemeenen regel moet de beslissing volgen der vraag: Kunnen de consuls beschouwd worden tot de gezanten (legati, ministres publics) te behooren? Mr. de Beus zegt *ja*, en grondt zijne meening: 1º. op het gevoelen van Bijnkershoek; 2º. op een door hem aangehaald artikel van het den 13 Maart 1769 tusschen Frankrijk en Spanje gesloten tractaat; 3º. op het gewigt der consulaire betrekking en de belangrijkheid der hun opgedragene werkzaamheden.

De woorden van Bijnkershoek, door den heer de Beus aangehaald, zijn waarschijnlijk ontleend aan het XIIIde hoofdstuk van diens werk; de foro legatorum, waar wij lezen:

»Ut ut nominibus differant, rem ipsam non differunt, quem admodum Cap. I dicebam, quodcunque nomen Principi placuerit adscribere mandato, omnius perinde est quod ad jus legationis. Verissime dixit Wicquefortius en son Ambassadeur, ex mandato pendere omnem ejus reï inspectionem et inde aestimandam, iïs de quibus agitur privilegia legatorum competat, nec ne."

Wij moeten echter niet uit het oog verliezen, dat Bijnkershoek in dit hoofdstuk, gelijk ook de titel, »Andomum revocent omnes legati cujusqunque dignationis," aanduidt, alleen over gezanten (legati, ministres publics) handelt; wel zegt hij, dat deze allen het regt van exterritorialiteit hebben, maar hierdoor wordt de vraag, die ons bezig houdt, niet opgelost; het is eene petitio principii. Alle publieke ministers, welke ook hunne benaming zij, zonder onderscheid, hebben dat regt; maar wie zijn ministres publics?

Het is echter niet moeijelijk de meening van Bijnkershoek te leeren kennen. Op het einde van ditzelfde hoofdstuk behandelt hij het geval van een Engelschen consul te 's Gravenhage, die het voorregt van exterritorialiteit had ingeroepen en dien men zulks had geweigerd. Deze weigering keurt hij goed, op grond dat dit voorregt alleen den ministres publics toekomt en hij, geen ministre public (legatus) zijnde, ook geene aanspraak daarop konde maken. Nog sterker laat hij zich uit in het X hoofdstuk van dit werk: »en als wij de waarheid liefhebben moeten wij erkennen, dat de consuls slechts de verdedigers en eenigermate de regters der kooplieden van hunnen landaard zijn, gezonden, niet om hunnen vorst bij eenen anderen vorst te vertegenwoordigen, maar om de onderdanen van hunnen vorst te beschermen in dat, wat tot de koophandel betrekking heeft, en tusschen hen regt te spreken." Verder vereenigt hij zich met het gevoelen van Wicquefort, dat zij niet de voorregten door het volkenregt aan de betrekking van gezant verbonden, deelachtig, maar integendeel aan de wetten van het land, waar zij zich bevinden, onderworpen zijn.

Voor mijne opvatting van het gevoelen van Bijnkershoek, heb ik een krachtigen steun in Henry Wheaton, als hij in zijn »Histoire des progres du droit des gens" zegt:

»A l'époque ou Bynkershoek écrivait son traité, les opinions semblent avoir été divisées sur la question de savoir si les consuls pouvaient réclamer les privilèges et immunités des ministres publics. Leibnitz soutenait l'affirmative, mais Bynkershoek soutint la doctrine opposée et se fortifie par l'usage des nations, attesté par les meilleures autorités; avec la seule exception des conventions faites par les puissances Chrétiennes de l'Europe avec la sublime Porte et les états Barbaresques."

2de Art. 2 van het op den 13 Maart 1769 tusschen Frankrijk en Spanje gesloten tractaat, luidt aldus:

»Les consuls, étant sujets du prince qui les nomme, jouiront de l'immunité personelle, sans qu'ils puissent être arrêtés ni traduits en prison, excepté le cas de crime atroce et celui ou les consuls seraient des négociants, etc. [1])

Eerstens valt hierbij op te merken, dat het bedoeld toegekend voorregt slechts uitgebreid is tot de consuls der meest begunstigde natiën, te weten: Rusland, Engeland en Mexico; maar dan nog is het slechts een voorregt, dat zij niet gegijzeld en alleen voor zware misdaden gevangen gezet kunnen worden, dus verre van het voorregt van exterritorialiteit te genieten, zijn zij aan de gewone regtbanken onderworpen.

Zoo zegt dan ook Foelix, die dit artikel behandelt, uitdrukkelijk in § 221 en 576 van zijn werk: »Traité du droit international privé."

Tegenover den derden, door Mr. de Beus opgegevenen grond, zoude kunnen worden aangevoerd, dat deze in allen geval slechts de jure constituendo niet de jure constitero kan gelden, doch ik vraag in gemoede, wie de, den consuls opgedragene werkzaamheden van zoodanigen aard kan oordeelen, dat, om die naar behooren te kunnen vervullen, hun in beschaafde landen, zulke buitengewone voorregten zouden moeten worden toegekend, en alle tot nu toe in het volkenregt gehuldigde begrippen omvergeworpen?

Hoe vele werkzaamheden der consuls men ook moge opnoemen, de meeste bepalen zich tot de weinige hunner landgenooten, die zich in den vreemde bevinden; zelden zullen consuls, voor hunne betrekking geschikt, met de regering van het land waar zij gevestigd zijn, in moeijelijkheden geraken, en dan toch kunnen zij, tenzij met een bijzonder diplomatiek karakter bekleed, zich niet regtstreeks tot die regering wenden, maar moeten daartoe de tusschenkomst van den gezant hunner natie inroepen.

Zoo heeft men dan ook in Frankrijk, het land dat zijnen consuls den hoogsten rang schijnt toe te kennen, hen in 1799, tijdens het consulaat, den titel van agents commerciaux gegeven. Wat steeds de belangrijkste werkzaamheid der consuls zal zijn, hunne regering en natie omtrent den materieelen toestand van de plaats waar zij zich bevinden, in te lichten, zal het best kunnen geschieden door hen, die zich te midden van de handel en nijverheidsbeweging bevinden.

Alle pogingen om hen een hooger standpunt te doen innemen, zullen slechts strekken om hen van den waren stand der zaken onkundig te laten. Gelijk de benaming van 1799 zoo juist uitdrukt, een consul is handelsagent, geen staatsman. Zijne plaats is niet aan het hof, maar onder de kooplieden, om daar kennis van alle gewoonten en gebruiken der plaats, waar hij zich bevindt, te verkrijgen, daarmede zijne landgenooten behulpzaam te zijn, en zijne regering en volk des te beter omtrent alle belangen van handel en nijverheid te kunnen inlichten. Niemand zal ontkennen dat de Engelsche consulaire agenten overal met den besten uitslag de hun toevertrouwde belangen waarnemen en de belangrijkste berigten voor den handel en scheepvaart hunner natie inzamelen. Welnu ga in Dietrichsen and Hannay's Royal Almanack de lijst der Britsche consuls en hunne bezoldiging na, en het blijkt ten duidelijkste, dat verreweg de meeste personen zijn in handels of nijverheidsondernemingen betrokken, die gedeeltelijk *niet*, verreweg de meesten *slechts* bij wijze van tegemoetkoming, voor hunne moeite en lasten, bezoldigd worden, dat het groot Engeland nagenoeg geene agenten heeft, die bepaaldelijk in die betrekking worden uitgezonden.

In het voorgaande zijn reeds de gevoelens van verschillende bekende schrijvers over het volkenregt aangehaald; — hier nog het gevoelen van de drie nieuwere schrijvers over dit regt, aan wie zeker algemeen het meeste gezag wordt toegekend.

Wheaton zegt in zijn werk »Eléments sur le droit international", derde afd., hoofdstuk I § 22: *Les consuls ne sont pas des ministres publics*; zij kunnen volgens het volkenregt op geen der voorregten van dezen aanspraak maken," en verder: »En nature civile et criminelle, ils sont soumis à la loi locale de la même manière que les autres étrangers résidents, qui doivent à l'état une fidélité temporaire." Uitvoerig wordt hetzelfde denkbeeld ontwikkeld door Klüber, in zijn werk »Droit des gens moderne en Europe", pag. 303—308.

Belangrijk ook zijn de woorden van Foelix in zijn boven aangehaald werk § 218: »Les consuls et les agents pour les relations commerciales assimulés aux consuls ne jouissent pas des privilèges diplomatiques accordés aux représentants des puissances étrangères; quant à leurs affaires privées ils *sont* justiciables des tribunaux ordinaires du lieu de leur résidence et soumis aux mêmes voies d'éxécution que tous autres étrangers, qui résident dans l'état, ils ne sauraient prétendre aux prérogatives absolues d'inviolabilité personelle et d'exception de jurisdiction dont le droit des gens fait jouir les ministres."

Na de uitspraken dezer schrijvers zal niemand tegenspreken, dat volgens de beginselen van het hedendaagsch volkenregt, de consuls in alle burgerlijke en strafzaken aan het gewone regt, van de plaats waar zij zich bevinden, onderworpen zijn. Daar het echter het kenmerkend voorregt van alle gezanten (legati, ministres publics) is, dat zij, als hunnen souverein vertegenwoordigende, niet aan de regtspleging van den staat, waarbij zij hunne betrekking vervullen, zijn onderworpen, ontbreekt den consuls het kenmerkend voorregt der gezanten en kunnen zij niet als zoodanig beschouwd worden.

Volgens een door de onderteekenaars van het congres van Weenen opgemaakt reglement, de dato 19 Maart 1815, herzien bij protocol van het congres van Aken, de dato 21 November 1816, worden in het hedendaagsch volkenregt vier klassen van gezanten onderscheiden. Bij de vierde klasse zijn de consuls met name opgenoemd, *mits* zij als diplomatieke agenten zijn geaccrediteerd; welke consuls daarmede bedoeld werden, is reeds boven behandeld. Qui de uno dicit de altero negat: éène soort van consuls is in dit reglement vermeld als tot de gezanten behoorende, alle anderen zijn bepaaldelijk uitgesloten.

En de reden van deze bepaling van het volkenregt is duidelijk en billijk. Welke titel ook aan eenen gezant moge gegeven worden, hij vertegenwoordigt zijnen vorst of zijn volk bij de regering, waarheen hij gezonden wordt, zijne bestemming is regtstreeks uit naam zijner lastgevers met die regering te onderhandelen. Geen gouvernement kan derhalve weigeren een gezant van eenen staat, waarvan het de onafhankelijkheid heeft erkend, te ontvangen. Die weigering zoude een casus belli kunnen daarstellen.

Geheel anders is het met de consuls gesteld.

Geen land is genoodzaakt hen toe te laten, tenzij zulks bij tractaat is bedongen, en dan nog behoudt ieder gouvernement de bevoegdheid den benoemden consul het exequatur te weigeren.

In plaats dus dat de consul even als de gezant uitsluitend zijne betrekking ontleent, aan het land dat hem benoemt, verkrijgt hij die eerst door het exequatur van het gouvernement in welks land hij zijne functien zal vervullen; hij is dus een door beide landen met gemeenschappelijke goedkeuring aangesteld magistraat, die zelfs, als den persoon van zijnen vorst niet vertegenwoordigende, zich niet regtstreeks tot de regering van het land, waar hij zich bevindt, mag wenden, maar daartoe de tusschenkomst van den gezant zijner natie moet inroepen.

Hoe juist en doelmatig dus de door ons gouvernement omtrent het toelaten van consuls gemaakte overeenkomsten zijn, is daardoor hoegenaamd niet van het bestaande volkenregt afgeweken, maar heeft integendeel het algemeen gehuldigd en door voortreffelijke schrijvers verdedigd begrip omtrent deze zaak, door de gesloten tractaten eene nieuwe bevestiging en wettiging ontvangen.

J. C. J. VAN DER SCHALK.

SOERABAIJA, 5 *September* 1857.

---

1) De hier gebezigde woorden *consuls sujets du prince, etc.*, toonen almede het onjuiste aan, om consuls envoyés als eene afzonderlijke klasse te beschouwen.

Scheepsberigten.

Straat Sunda voorgezeild.

Datum	Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum	Naar
Septemb. 18	Java	Atiettool Barie	Sech Abd Bowerea	Sumanap	10 Sept	Padang.
» 20	Nederlandsch	Eva Johanna	H. de Boer	Batavia	19 »	Nederland.
» 20	»	Beurs van Rotterdam	de Vos	Rotterdam	22 Mei	Batavia.
» 20	»	Jacoba en Christina	C Borkelman	Batavia	19 Sept	Padang.
» 21	»	Equator	G. Appel	Cardiff	1 Junij	Hongkong.
» 21	Danisch	Freia	P. Sovenson	Copenhagen	15 »	»
» 21	Engelsch	Strathmore	John Maher	Liverpool	17 »	Shanghai.
» 21	Nederlandsch	Vice Admiraal Gobius	A. A. v. d. Linden	Cardiff	26 Mei	Singapore.
» 21	Fr. Z. M.	Fregat Virginie	Comm Ct. de Plas	Singapore	8 Sept	Rochefort.
» 21	Nederlandsch	Aegidia en Pauline	T. K. Veltman	Amsterdam	22 Junij	Batavia.
» 21	»	Ary Scheffer	J. G. Kunst	»	15 »	»
» 21	Engelsch	Dunmimede	W Burrows	Londen	18 »	Hongkong.
» 21	H. B. M.	Gunboat Kestrel en Firm	Luit. Rassel en Nicholas	Engeland		China.
» 21	Fransche	Marie Gabrielle	O. Nicolas	Batavia	20 Sept	Nantes.
» 22	Nederlandsch	Jacquetine en Elise	B. Sikkens	Amsterdam	20 Mei	Batavia.
» 22	Engelsch	Helen	J. Bourstal	Amoij	20 Julij	Kaap de Goede Hoop.
» 22	Amerikaansch	Ariadne	D. Allen	Macao	25 »	Bombay.
» 22	Engelsch	Bahama	M. Tergon	Glasgow	26 Junij	Singapore.
» 22	Nederlandsch	West Capelle	M. Roodenberk	[illegible]	26 Mei	»
» 22	Amerika	Coriolanus	E. Nasch	Mujilee		op Walvisch Vangst.
» 22	H. B. M.	stoom schip Assistance	Kommand. Healt	K. d. G. Hoop	2 Aug	Singapore.
» 22	Fransche	Oorlog stoom Fregat Sturende				om de Noord.
» 22	Nederlandsch	Pauline Gent	K. de Weert	Batavia	21 Septbr.	Amsterdam.
» 22	»	Batavier	G. v. d. Bolck	Sourabaya	13 »	Rotterdam.
» 22	»	Schoonderloo	D. Kruyt	Rochelingel	12 »	»
» 23	Amerika	White Swallow	W. Ingerhall	New-York	27 Junij	Hongkong.
» 23	Nederlandsch	Nango Saki	J. M. O. La Brand	Harlepool	22 Mei	»
» 23	Engelsch	Elizabeth Mabba	W. Cain	Macao	11 Aug	Liverpool.
» 23	»	Marie	W. G Pisterbridge	Singapore	5 Sept	Londen.
» 24	»	John Robinson	Chas Putt	Schields	12 Mei	Hongkong.
» 24	»	Faerie Queene	J. K. Thomson	Cardiff	23 »	»
» 24	Amerika	Stag Hound	C. Peterson	Foo Chew foo	14 Aug	New-York.
» 23	Nederlandsch	Jan Schouten	J. C. Meijer	Cardiff	19 Junij	Hongkong.
» 23	»	Concurrent	E. D. de Wit	»	28 Mei	»
» 23	»	Abel Tasman	J. R. Rijken	Sunderland	24 »	»
» 22	»	Antoinette Seraphine	A. Victor	Cardiff	25 »	Singapore.
» 24	»	Theodora Mechtelda	D. Boelhouwer	»	23 »	»
» 25	»	Prins Veld Maarschalk	Immink	New-Castle	16 »	Hongkong.
» 25	Engelsch	Antagonia	A. P. Jurnis			

Aangekomen Schepen te Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van	Datum	Agenten
Septemb.	23	Nederlandsch	bark	Bulgerstein	A. J. Maas	Port Adelaide	23 Aug	v. Ommeren, Rueb en co.
»	—	»	»	Willem de Zwijger	W. L. v. d. Dins	Rotterdam	15 Junij	B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Beurs van Rotterdam	T. de Vos	»	18 Mei	J. Cezard en co.
»	—	»	schip	Burgermeester Hofman	A. N. Dijkema	»	18 Junij	v. Ommeren Rueb en co.
»	—	»	brik	Cezar	A. D. Brenkering	»	31 Mei	Paine Stricker en co.
»	—	»	4 mast	schoen. Argo	A. Weber	»	24 Junij	Reynst en Vinju.
»	—	Engelsch	bark	Margaard Family	J. B. Millar	Calcutta	20 Julij	Adam en co.
»	24	Nederl. Indisch	schip	Zeelandia	W. Blaakert	Middelburg		Maclaine, Watson en co.
»	—	»	bark	Aegidia en Paulina	H. Veltman	Amsterdam		B. Kopersmit en co.
»	—	»	»	Rijswijk	J. R. J. N. Ruijl	Rotterdam		v. Ommeren Rueb en co.
»	—	Nederl. Indisch	»	Fathul Mobark	Sech Said	Padang		D. N. Buijs en co.
»	—	»	»	Justina	Meijer	»		Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	Kim Teang Hoat	Goei Bing Kiat	Banjermassing		D. N. Buijs en co.
»	25	Nederlandsch	schip	Ary Schaeffer	J. G. Kunst	Amsterdam		B. v. Leeuwen en co.
»	—	»	»	President Plate	C. C. Hansen	Rotterdam		Landberg Bezoet de Bie en co.
»	—	»	»	Mercurius	F. Nepperus	Middelburg		Maclaine Watson en co.
»	—	»	»	Erasmus	H. F. Scharper	Singapore		J. Cezard en co.
»	—	»	bark	Jan Pieterszoon Koen	J. Verloop	Samarang		B. Kopersmit en co.

Vertrokken Schepen van Batavia.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Sept.	22	Gouvern.	schoen	Anadyomene	J. H. Meyer	Banka.
»	—	Ned. Ind.	brik	[illegible]	Sech Baosier	Grissee.
»	23	Z. M. advies.	»	Pylades	luit. t/z. 1 kl. Ampt	Riouw.
»	24	Amerikaansch	schip	Jacob Bell	C. J. W. Boehm	Amerika.
»	—	Ned. Ind.	bark	Harriet	Mille	Cocos-Eilanden.
»	—	Nederl.	schip	Kandangbauer	W. Zeelt	Amsterdam.
»	—	»	bark	Anna Justina	J. C. Seedenburg	Londen.
»	—	»	»	Otto	W. G. Rotgans	Soerabaya.
»	25	Ned. Ind.	»	Antoinette	The Tjimpit	Macasser via Soerab.
»	26	Nederlandsch	»	Graaf Dirk III	C. C. Rotgans	Samarang.
»	—	Nederl. Ind.	»	Ydroesie	Said Bafegie	Banka.
»	—	»	stoomsch.	Banda	Bosch	Singapore.
»	—	»	»	Palembang	Rousseboom	Padang.
»	—	Old.	schip	Armin	A. G. Rosenthal	Bremen.

In lading liggende Schepen te Batavia.

Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Nederlandsch	bark	Commercie Compagnie	G. J. Bakker qq.		Haeger en Schuurman.
»	brik	Julie *	R. Brem	Amsterdam	»
»	bark	Henriette Maria *	J. Verbrugh		J. Cezard en co.
»	»	Beurs van Rotterdam	T. Vos		»
»	bark	Henriene Gesina *	Latjes	Nederland	Paine, Stricker en co.
»	schoen.	de Arend	Hus	Nederland	Dümmler en co.
»	bark	Louize Kroonprinces van Zweden *	J. van der Linden	»	B. Kopersmit en co.
»	»	Willem de Zwijger	W. L. van der Dins	Soerabaya	»
»	»	Aegidia en Pauline	H. Veltman	»	»
»	»	Jan Pieterzoon Koen	J. Verloop	Amsterdam	»
»	»	Bulgerstyn	J. P. Maas		van Ommeren, Rueb en co.
»	schip	Burgermeester Hofman *	Dykema	Rotterdam via Padang	»
»	bark	Ryswyk	Hessels		»
»	»	Cheribon	W. J. Coers		Landberg, Bezoet de Bie en co.
»	schip	Zeelandia	W. Blaakert	Soerabaya	Maclaine, Watson en co.
»	bark	Derkina Titia	P. Esink	Soerabaya	E. Moormann en co.
»	schip	Geertruide Maria	C. Spiegelberg	Nederland	de Weerdt, Ruyl en co.
»	schip	Gerardus Jacobus	J. J. Kilian	»	Busing, Schröder en co.
Nederl. Indisch	brik	Henriette *	H. Chevallier	Soerabaya	V. d. Burg, Vriesendorp & Co.
» »	bark	Aaad Dullah *	Samsoedin		D. N. Buys en co.
» »	brik	Faidool Kerim *	Said Moh.	Soemb. en Banjermassing	»
» »	bark	l'Esperance *	Intje Lanang	Soerabaya	»
» »	»	[illegible] *	Said Kassim	Samarang	»
» »	bark	Al [illegible]	Sech Bahsoewen		»
» »	»	Tatas Banjermassing	Sarief Mohamed		»
» »	»	Fulke Nazar	Sech bin Smee		»
» »	»	Fathol Mobark *	Sech Said		»
» »	»	Him Tieng Hoat *	Goey Bingkiat		»
» »	»	Singapoera vroeger Johannes Marinus *	Said Osman Sabrie	Riouw	B. J. Jacobs.
» »	brik	Marianna Antoinette *	Lebert	Samarang	B. Kopersmit en co.
» »	bark	Naga Laut *	Wentholt		»
» »	»	Justina *	Meyer	»	B. Kopersmit en co.
Engelsch	schip	Lord Warriston *		China	Morgan, Melbourn en co.
Fransch	schip	Jules Cezard *	Lesergeant	Nantes	J. Cezard en co.
Pruise	»	Martin Friedrich *	Peters	Holland	B. Kopersmit en co.

De Particuliere Schepen zijn aangeduid met een *

Aangekomen Schepen te *Cheribon*.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Sept.	15	N. I.	bark	Oeij Sinjo	Kwik Samiang	Muntok.
»	—	»	»	Joengoan	Liem Tiauwkie	Riouw.
»	16	»	»	Kiawan	Djie Kiatsan	Tagal.
»	19	»	brik	[illegible]	Moh Ariep	Banjermass.

Vertrokken schepen van *Cheribon*.

Datum		Vlag		Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Sept.	15	Ned.	bark	Gertrude Maria	C. Spiegelberg	Nederland.
»	16	N. I.	»	Joengoan	Liem Tiauwkie	Grissee.
»	19	»	»	Joedool Barie	Said Segaf	Tagal.

AANGEKOMEN PASSAGIERS TE BATAVIA

van den 21 tot en met den 23 September 1857.

Met het Ned stoomschip *Banda*, kapt *A. G. Bosch*, mevr. *de Hoon*, en *Z. M. troepen*, van Singkawang.

Met de Ned. bark *Derkina Titia*, kapt. *P. Esink*, mevr. *Menninga* en *kind*, en *bed*, van Pankalpinang.

Met de Ned bark *Willem de Zwijger*, kapt *W. L. van der Dins*, de wed. *Roberts*, van Rotterdam.

Met het Ned. schip *Burgermeester Hofman*, kapt. *A. N. Dijkema*, met *Z. M. troepen*, van Rotterdam

Met de Ned brik *Cesar*, kapt *A. D. Brinkering*, de heer W. G. *Harting*, van Rotterdam.

Met de Ned. schoener *Argo*, kapt. *A. Weber*, de heeren *Waersegers* en *familie*, *van Dies*, *Jacob* en *familie*, *van Waveren*, *Pancres Clifford*, mevr. *van der Schalk*, *Duijsenhart*, en 1 meid, van Rotterdam.

Met het Eng. schip *Marquard Family*, kapt *J. B. Millar*, mevr. *Millar* en *kind*, van Calcutta.

Aangekomen schepen te *Soerabaya*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Van
Sept.	15	Eng.	bark Neptune	A. Gyllin	Singapore.
»	16	Ned.	» Elisabeth en Antoinette	H. A. Bester	Batavia.
»	—	N. I.	» Adenan	Hadjie Hassim	Banjermass.
»	—	»	» Fathool Jessoor	Sech Cansier	Sandelhout.
»	17	»	stooms. Soerabaya	A. Guijst	Batavia.
»	—	Ned.	bark Jonge Jan	B. H. Pfeiffer	Makassar.
»	18	»	schip Vooruit	W. C. Koel	Batavia.
»	—	Am.	bark Oriental	C. Nije	»

Vertrokken schepen van *Soerabaya*.

Datum		Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Naar
Sept.	16	N. I.	stooms. Padang	B. J. Sch[illegible]	Mol o. Mac.
»	—	»	bark Djelanie	Said Alie	Pal. o Sum.
»	—	»	schoen. Hing Thaij	Amat	Balie.
»	—	»	kotter Krabbe	Mardam	Pasoeroean.
»	—	»	» Little Tot	Katjoeng	»
»	17	Gouv.	stoomvaartuig Bennet	Bernsten	Batavia.
»	—	Ned.	schip Diligentia	D. van Bentveld	Pasoeroean.
»	—	»	» Nederlandsch Indie	G. A. W[illegible]	Nederland.
»	—	»	» Wilhelmina Clasa	D. Gaff	»
»	18	N. I.	bark Ahoek Hair	Biljoen	Banjermass.

In lading liggende schepen te Soerabaya.

Vlag	Namen der Schepen	Gezagvoerder	Bestemming	Agenten
Engelsch	Janet Willes	R. Wood	Manilla	Major Matsen en co.
Nederlandsch	Heroes of Alma	J. Silk	China	Fraser Eaton en co.
»	Koning Willem II	J. van Eyk Heukman	Sydney	
»	Sophia Koningin der Nederl.	L. Klein	Nederland	
»	Waterloo	D. Duinker	»	
Fransch.	Jessore	Gachet	Frankrijk.	

VERTROKKEN PASSAGIERS VAN BATAVIA

van den 22 tot en met den 24 September 1857.

Met de Ned. bark *Ardjoeno*, kapt. *P. F. A. Rapp*, de heeren *D. L. C. van Blommestein* en 3 inl. naar Nederland.

Berigt voor Zeevarenden.

De commissie tot verbetering der Indische Zeekaarten brengt ter kennisse van belanghebbenden, dat door den gezagvoerder *Rodgers* eene droogte in Karimata passage is ontdekt, hebbende waarschijnlijk minder dan 4 vadem water, gelegen in de peiling Oosthoek Karimata Z. ¾ W, Po. Lima N. W. ½ W. ¾ W.

De Vice-Admiraal, President der Commissie tot verbetering der Indische Zeekaarten,
bij afwezigheid,
De [illegible] der Marine ter reede Batavia,
BERGHUIS.

Handelsberigten.

Aan- en Uitvoer te Batavia van den 15 tot en met den 16 September 1857.

AANVOER.

Van Mauritius per Fr. schip *Grandeville*, gez. *Mödaër*. agt. Moormann en co.

ƒ 35,000 specie. *Agenten*.

Van Singapore per ned. ind. brik *Henriette*, gez. *Chevallier*, agt. van der Burg, Vriesendorp en co.

26 kn. koper. 12 vt. spijkers. *Fletcher Syme en co.*

586 pic. sapanhout. *Tolken Vogel en co.*

30 bund. garen. *Arathoon.*

60 bund. garen. 1 bk. zakken. 1 kt. diversen. 50 zakk. poriandersaad. *Joakim.*

69 rolls touw. 1 kt. sigaren. *Gezagvoerder.*

138 coll. chin. goederen. *Yco Kin.*

40 bn. vilt. 676^{33}/100 pic. gambier. 120 ps. steenen. *Order.*

Van China per ned. ind. bark *Marianne Antoinette*, gez. Lebert, agt. Kopersmit en co.

6000^{46}/100 pic. suiker. *N. H. M.*

4974^{16}/100 pic. suiker. *Paine Stricker en co.*

1178^{20}/100 pic. suiker. *Moormann en co.*

812^{87}/100 pic. suiker. *Paine Stricker en co.*

6 pott. man. beschuit. *Cassalette en co.*

26 vn. arak. *Moormann en co.*

Van Cheribon per ned. ind. bark *Argo*, gez. *Matthijsen*

566^{39}/100 pic. rijst. *Pondel en Soleiman.*

872^{9}/100 pic. suiker. *Paine Stricker en co.*

17^{20}/100 pic. cochenille. *Martin Dyce en co.*

Van Palembang per ned. ind. bark *Sri Palembang*, gez. Tjoa Tjengtjong.

4780 th. zeilgaren. 3/[illegible] [illegible] 30 [illegible] tonnen potten. 6 ps. [illegible] 291^{10}/100 pic. katoen. 4[illegible] do. dammer. 79^{80}/100 do. tabak. [illegible]/100 do. benzoin. 7^{10}/100 do. kamerie olie. *Gezagvoerder.*

16½ pic. dammer. 11^{40}/100 do. benzoin. 3^{0}/100 do. tabak. 1½ do. koperwerk. *Radja Hassan.*

12^{40}/100 pic. tabak. *Sarief bin Hoesin.*

ƒ 60,000 zilvr. munt. *Factorij N. H. M.*

1 kt. gouv. goederen. *Gouvernement.*

UITVOER.

Naar Tobolie via Indramajoe per ned. ind. bark *Faid Alim*, gez. Said Moh. Alhadie.

89½ pic. olie. *John Pryce en co.*

Naar Pecalongan per ned. ind. brik *Pasaban*, gez. Tan Liauwkong.

36 kn. koopmanschapp. 2 bn. engebl. katoen. 100 ks. zeep. 20 tonb. verf. *Lim Kimlok.*

2 kn. boeken. *Reynst en Vinju.*

100/m. man. sigaren. *Bührs en Kinder.*

1 kt. modewaren. *Sinkoja.*

1 kt. provisien. 3. pomp. 16 pakk. goenie zakken. *van Ommeren Rueb en co.*

GEDRUKT EN UITGEGEVEN TE BATAVIA BIJ W. BRUINING.